

REMISSVAR

2019-05-29

Till Näringsdepartementet

Sveriges Stadsarkitektförning (SSF:s) remissvar angående Slutbetänkandet av Översiktsplaneutredningen SOU 2019:9 Privat initiativrätt Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning. N2019/00699/SPN

Sveriges Stadsarkitektförning (SSF) synpunkter

Sveriges Stadsarkitektförning (SSF) har fått möjligheten att yttra sig över Byggrättsutredningen SOU 2019:9 Privat initiativrätt Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning.

Bakgrund

Utredningens uppdrag har varit att se över behovet av att införa en privat initiativrätt så att en enskild exploatör kan genomföra vissa formella beredningsåtgärder i arbetet med att ta fram en detaljplan. Utredningen pekar på att det kan finnas ett önskemål om att enskilda planintressenter ska kunna genomföra vissa beredningsåtgärder som inte innebär myndighetsutövning och att det därför finns ett behov av en privat initiativrätt. Nyttan med det kan ligga i att det går snabbare att ta fram den detaljplan som behövs för att byggandet ska kunna påbörjas.

Utredningen kommer bl.a. fram till följande
(Sveriges stadsarkitektförning synpunkter – SSF)

Kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planprocessen.
SSF instämmer.

Initiativrätten bör inte ytterligare formaliseras eller utökas.
SSF instämmer.

Planintressentens medverkan i planläggningen bör kunna förtydligas och i viss mån utvecklas, ej obligatoriskt med planbesked.

SSF anser att det inte behövs någon ytterligare formalisering av planintressentens medverkan. Det kan ske på frivillig väg och genom gott samarbete mellan kommun och planintressent. Planbesked behöver inte bli obligatoriska – det hade varit kontraproduktivt och fördröjt processen i de flesta fall.

Utredningen föreslår

Kommunen ska i planbeskedet ange vilket planeringsunderlag som kan behövas.

SSF menar att det i och för sig är riktigt, men eftersom arbetet med att ta fram en detaljplan är en process som är komplex och föränderlig innebär det ofta att ytterligare underlag måste tas fram under hand. Då är det viktigt att det blir möjligt med en flexibilitet, annars riskerar varje planarbete bli mer omfattande än nödvändigt vilket vore kontraproduktivt.

Planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen.

SSF instämmer. Det är dock viktigt att poängtera att kommunen även fortsättningsvis har det övergripande ansvaret. En negativ konsekvens medförslaget är att planprocessen riskerar bli sämre med en otydligare rollfördelning med ytterligare en stark deltagare i processen – vem pratar med vem? Risk att kommunen hamnar utanför och blir pressad i det fortsatta arbetet.

Ett förtydligande av planintressentens möjlighet att bidra med planeringsunderlag – i de fall planeringsunderlaget tagits fram av planintressenten ankommer det på kommunen att säkerställa kvaliteten i detta.

SSF anser att det riskerar bli en otydligare process där planintressenten flyttar fram sina positioner och kommunen tvingas bli reaktiv och granskande istället för aktiv. Kommunerna hamnar under större press från planintressenten.

Om en planintressent tar fram planeringsunderlag, ska det redovisas i planbeskrivningen.

SSF instämmer, det förefaller självklart.

Utredningen överväger även

Tidsfristen för planbesked bör inte ändras och planbesked bör inte få överklagas.
SSF instämmer.

Kommunens ansvar för den fysiska planeringen påverkas inte.

SSF instämmer och poängterar att det är viktigt att det fortsätter vara så.

Utredningens förslag ändrar inte rättsläget vad gäller en planintressents partsställning och klagorätt.

SSF instämmer.

Konsekvenser

För staten – kompenseras med 3 årsarbetskrafter för att yttra sig över planbesked.

SSF ifrågasätter om vinsten med reformen motsvarar merkostnaden och förslagets negativa konsekvenser.

För kommunerna – ett visst merarbete som inte kompenseras.

SSF befärar att kommunerna sätts under större press från planintressenten och tvingas arbeta mer reaktivt och granskande på planintressentens villkor och enligt dennes tidplan.

För företag – förslaget underlättar för planintressenten som själv kan ta fram planeringsunderlag.

SSF instämmer.

För enskilda – små eller inga konsekvenser för enskilda i egenskap av grannar.

SSF befärar att genom enskilda planintressenters framflyttade position riskerar andra enskilda intressen hamna i skymundan.

För miljön – inga negativa konsekvenser.

SSF befärar att en viss risk föreligger för att miljön blir lidande ifall kommunen under den ökade externa pressen inte lyckas säkerställa planeringsunderlagets tillförlitlighet och inte lyckas säkerställa att avvägningen mellan det enskilda intresset och allmänna och andra enskilda intressen sker på ett korrekt sätt.

Styrelsen för Sveriges Stadsarkitektförening

Harriet Wistemar, ordförande

Carina Tenngart Ivarsson, vice ordf.

Petter Eiring

Martin Heidesjö

Clase Clausen

Stefan Modig

Magdalena Lindfeldt

Magnus Blombergsson